

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล
3. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม ปีการศึกษา 2545 จำนวน 830 คน จำแนกเป็น ผู้บริหาร จำนวน 71 คน ครูผู้สอน จำนวน 759 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอน ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม ปีการศึกษา 2545 จำนวน 327 คน จำแนกเป็น ผู้บริหาร จำนวน 71 คน และครูผู้สอน จำนวน 256 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) ดังนี้

1. จำแนกข้าราชการครูตามสถานภาพ ได้ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 71 คน และครูผู้สอน จำนวน 759 คน
2. กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างแต่ละกลุ่ม ดังนี้
  - 2.1 ผู้บริหารโรงเรียน ใช้ประชากรเป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 71 คน
  - 2.2 ครูผู้สอน กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan) ปรากฏว่า ประชากร 759 คน ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 256 คน รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด จำนวน 327 คน
3. กำหนดกลุ่มตัวอย่างในโรงเรียนแต่ละประเภทอย่างเป็นสัดส่วน ได้กลุ่มตัวอย่างในโรงเรียนแต่ละประเภทดังนี้ คือ

3.1 โรงเรียนขยายโอกาส จำนวนประชากร 251 คน เป็นผู้บริหาร 14 คน ครูผู้สอน 237 คน ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 94 คน จำแนกเป็นผู้บริหาร 14 คน ครูผู้สอน 80 คน

3.2 โรงเรียนประถมศึกษา จำนวนประชากร 579 คน เป็นผู้บริหาร 57 คน ครูผู้สอน 522 คน ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 233 คน จำแนกเป็นผู้บริหาร 57 คน ครูผู้สอน 176 คน

4. สุ่มกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

4.1 ผู้บริหาร โรงเรียนละ 1 คน ได้ผู้บริหารจากโรงเรียนขยายโอกาส 14 คน และโรงเรียนประถมศึกษา 57 คน รวม 71 คน

4.2 ครูผู้สอน สุ่มครูผู้สอนจากโรงเรียนแต่ละประเภท โรงเรียนละเท่า ๆ กัน ให้ได้ครูผู้สอนจากโรงเรียนขยายโอกาส จำนวน 80 คน และโรงเรียนประถมศึกษา จำนวน 176 คน รวม 256 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

Rajabhat Mahasarakham University

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยกำหนดระดับปัญหา 5 ระดับ คือ ปัญหามากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นส่วนที่ถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานบุคลากร ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale)

การสร้างเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาเอกสารชุดฝึกอบรมด้วยตนเองเล่ม 4 การบริหารงานบุคลากร ตามโครงการอบรมผู้บริหารสถานศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2541 : 11-12) และศึกษามาตรฐานการศึกษาด้านกระบวนการเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอก : ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ มาตรฐานที่ 16

สถานศึกษาส่งเสริมและพัฒนาบุคลากร/ครู ตามความจำเป็นและเหมาะสมอย่าง ประกอบด้วย ภารกิจ 3 ด้านคือ ด้านจัดครูเข้าสอนตรงตามสาขาวิชา หรือความถนัด หรือความรู้ ความสามารถ ด้านครูได้รับการพัฒนาเกี่ยวกับเรื่องที่ใช้สอน หรือปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่องและ สอดคล้องกับสภาพการเปลี่ยนแปลง และด้านการส่งเสริมการทำงานเป็นทีม

2. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวิธีการสร้างแบบสอบถาม จากหนังสือ การวิจัยเบื้องต้นของ บุญชม ศรีสะอาด (2543) และ เอกสารคำสอนรายวิชาวิธีวิจัยเบื้องต้น ของ ประสิทธิ์ พลศรีพิมพ์ (2544)

3. สร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมขอบข่ายตามมาตรฐานที่ 16 สถานศึกษาส่งเสริม และพัฒนาบุคลากร/ครู ตามความจำเป็นและเหมาะสมอย่าง ประกอบด้วยภารกิจ 3 ด้าน คือ ด้านจัดครูเข้าสอนตรงตามสาขาวิชา หรือความถนัด หรือความรู้ความสามารถ ด้านครูได้รับการ พัฒนาเกี่ยวกับเรื่องที่ใช้สอน หรือปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่องและสอดคล้องกับสภาพ การเปลี่ยนแปลง และด้านการส่งเสริมการทำงานเป็นทีม

4. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้น เสนอกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจแก้ไข เสนอแนะ ปรับปรุง เพื่อความเหมาะสมและความถูกต้องของแบบสอบถาม

5. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงตามข้อ 4 เสนอผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน เพื่อพิจารณา ความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Validity) และสำนวนภาษาที่ใช้ ซึ่งผู้เชี่ยวชาญประกอบด้วย

5.1 นายสุปิ่น ราสุวรรณ วุฒิ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา) ผู้ช่วยผู้อำนวยการ การประถมศึกษาจังหวัดมหาสารคาม ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเที่ยงตรงด้านโครงสร้าง

5.2 นายสุเมธี อันพันลำ วุฒิ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา) หัวหน้า การประถมศึกษาอำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเที่ยงตรงด้าน เนื้อหา

5.3 นายนิคม ชมภูหลง วุฒิ กศ.ม. (เทคโนโลยีทางการศึกษา)ศึกษานิเทศก์ 8 สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดมหาสารคาม ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผล

6. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจแก้ไขของผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงแก้ไข แล้วนำเสนอ กรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ตรวจสอบพิจารณาอีกครั้งหนึ่ง

7. นำแบบสอบถามที่ได้รับการแก้ไขเรียบร้อยแล้ว กำหนดรหัส และนำไป ทดลองใช้ (Try-out) กับผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน แล้วนำมาหาคูณภาพของแบบสอบถาม ดังนี้

7.1 ค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อด้วยวิธี Item-total correlation โดยหาสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม

7.2 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha-coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach)

8. คัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าอำนาจจำแนกตามเกณฑ์ คือ มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แล้วจัดพิมพ์เป็นแบบสอบถามฉบับจริงเพื่อนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. นำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย ถึงผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดมหาสารคาม เพื่อขอความร่วมมือและประสานงานในการเก็บรวบรวมข้อมูล
2. นำหนังสือจากสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดมหาสารคาม ถึงหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอวาปีปทุม เพื่อขอความร่วมมือและประสานงานในการส่งแบบสอบถามถึงผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่าง
3. ผู้วิจัยกำหนดวัน เวลา เพื่อขอรับแบบสอบถามคืนที่สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอวาปีปทุม

การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการจัดกระทำข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการดังต่อไปนี้

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามและคัดเฉพาะฉบับที่สมบูรณ์เท่านั้น
2. ตรวจสอบให้คะแนนแบบสอบถามทั้งหมดตามเกณฑ์การให้คะแนนที่กำหนดไว้ โดยใช้เกณฑ์ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2543 : 100)

มีปัญหามากที่สุด	มีค่าเท่ากับ 5 คะแนน
มีปัญหามาก	มีค่าเท่ากับ 4 คะแนน
มีปัญหากลาง	มีค่าเท่ากับ 3 คะแนน
มีปัญหาน้อย	มีค่าเท่ากับ 2 คะแนน
มีปัญหาน้อยที่สุด	มีค่าเท่ากับ 1 คะแนน

3. วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป Statistical package for social science/for windows (SPSS/FW) มีขั้นตอนดังนี้

3.1 วิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นของผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้ค่าร้อยละ

3.2 วิเคราะห์ปัญหาในการบริหารงานบุคลากรของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม โดยใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) แล้วนำผลมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์การแปลความหมายค่าเฉลี่ยของระดับปัญหา ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2535 : 100)

ค่าเฉลี่ย 4.51-5.00 หมายถึง มีปัญหาระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51-4.50 หมายถึง มีปัญหาระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51-3.50 หมายถึง มีปัญหาระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51-2.50 หมายถึง มีปัญหาระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.50 หมายถึง มีปัญหาระดับน้อยที่สุด

3.3 เปรียบเทียบปัญหาการบริหารงานบุคลากรของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม ตามสถานภาพและประเภทโรงเรียน โดยใช้ t-test Independent samples

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล แบ่งเป็น 2 ประเภท คือ

1. สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถาม คือ ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (บุญชม ศรีสะอาด. 2543 : 96)

2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

2.1 สถิติพื้นฐาน ได้แก่

2.1.1 ค่าเฉลี่ย (Mean) (บุญชม ศรีสะอาด. 2543 : 102)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{n}$$

เมื่อ $\bar{X}$ แทน ค่าเฉลี่ย

$\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมดในกลุ่ม

n แทน จำนวนคนในกลุ่ม

2.1.2 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) (บุญชม ศรีสะอาด.

2543 : 103)

$$S.D. = \sqrt{\frac{n\sum X^2 - (\sum X)^2}{n(n-1)}}$$

เมื่อ S.D. แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
 X แทน คะแนนแต่ละตัว
 n แทน จำนวนคะแนนในกลุ่ม
 $\sum$ แทน ผลรวม

2.2 สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมุติฐาน ใช้ t-test Independent samples
 (บุญชม ศรีสะอาด. 2543 : 112) มีสูตรดังนี้

Rajabhat Mahasarakham University

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{S_1^2}{n_1} + \frac{S_2^2}{n_2}}}$$

เมื่อ t แทน ค่าสถิติที่จะใช้เปรียบเทียบกับค่าวิกฤต เพื่อทราบ
 ความมีนัยสำคัญ

$\bar{X}_1, \bar{X}_2$ แทน ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2
 ตามลำดับ

S_1^2, S_2^2 แทน ความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 1 และ
 กลุ่มที่ 2 ตามลำดับ

n_1, n_2 แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2
 ตามลำดับ